

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΦΡΕΝΑΡΟΥ

Β΄ ΤΑΞΗ

ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ 29 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021

Τα παιδιά έχουν κανονικά το βιβλίο των Θρησκευτικών στη βαλίτσα τους.

Όσα παιδιά δεν έχουν το βιβλίο μπορούν να βρουν τις σελίδες στον πιο κάτω σύνδεσμο:

[vivlio.mathiti.sel.87.91.oi.treis.ierarches.pdf\(moec.gov.cy\)](http://vivlio.mathiti.sel.87.91.oi.treis.ierarches.pdf(moec.gov.cy))

Δείχνουμε στα παιδιά την ακόλουθη εικόνα και ζητούμε από τα παιδιά να απαντήσουν προφορικά στα ερωτήματα που ακολουθούν.

Α) Ποια είναι τα τρία πρόσωπα, που εικονίζονται στη συγκεκριμένη εικόνα; (Απάντηση: Πρόκειται για τους Τρεις Ιεράρχες, τον Μέγα Βασίλειο, τον Γρηγόριο τον Θεολόγο και τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο)

Β) Τι κρατάνε στα χέρια τους τα τρία αυτά πρόσωπα; (Απ: Κρατάνε το Ιερό Ευαγγέλιο, καθώς με αυτό είθισται να εικονίζονται στη βυζαντινή αγιογραφία οι ιεράρχες)

Γ) Από τα ρούχα που φοράνε ποιος φαίνεται να είναι ο ρόλος και το έργο τους μέσα στην Εκκλησία; (Απ: Είναι ιεράρχες, καθώς φέρουν πλήρη λειτουργική αμφίεση (στιχάριον, επιτραχήλι, φαιλόνιο, ωμοφόριο, επιγονατίδιο και επιμάνικα).

Δ) Γιατί νομίζετε οι τρεις αυτοί Άγιοι εικονίζονται μαζί στην ίδια εικόνα; Γνωρίζετε, μήπως, αν αυτοί οι Άγιοι εορτάζουν ξεχωριστά; (Απ: Διότι αναφέρονται ως οι τρεις άγιοι και Θεολόγοι της Ορθόδοξης Χριστιανικής Θρησκείας, προστάτες των γραμμάτων και των μαθητών, οι οποίοι αναδείχθηκαν Πατέρες της Εκκλησίας και Άγιοι. Αλλά, επειδή δημιουργήθηκε μια διαφωνία μεταξύ των χριστιανών για το ποιος από τους τρεις πρόσφερε τα περισσότερα, αποφασίστηκε και καθιερώθηκε από τον 11^ο αιώνα να υπάρχει και για τους τρεις μια κοινή γιορτή στις 30 Ιανουαρίου κάθε έτους. Η σοφία και η δράση τους, τούς έδωσε τον τίτλο των Μεγίστων Φωστήρων. Ναι γιορτάζουν ξεχωριστά ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος στις 13 Νοεμβρίου, ο Βασίλειος ο Μέγας στην 1 Ιανουαρίου και ο Γρηγόριος ο Ναζιανζηνός ή Θεολόγος στις 25 Ιανουαρίου.)

Προαιρετικό: Για περισσότερες πληροφορίες μπορούν τα παιδιά να βρουν και να διαβάσουν το παράρτημα.

Ακολουθώντας τα παιδιά μελετούν το κείμενο «Οι Άγιοι των Γραμμάτων» σελ 87. Αφού διαβάσουν το κείμενο ενημερωτικά τους λέμε πως κατά τη διάρκεια των νεότερων Βυζαντινών χρόνων και ιδιαίτερα της Τουρκοκρατίας, επικράτησε η γιορτή των Τριών Ιεραρχών να θεωρείται και ως γιορτή των γραμμάτων, καθώς οι τρεις αυτοί Άγιοι υπήρξαν γνώστες, εντυφλητές και συνεχιστές των ελληνικών γραμμάτων. Το 1826, ο Άγγλος ευγενής Δημήτριος Φρειδερίκος Γκίλφορντ, ιδρυτής του Α' Ελληνικού Πανεπιστημίου στην Κέρκυρα, καθιέρωσε, μαζί με τον καθηγητή Κωνσταντίνο Τυπάλδο, τον μετέπειτα ιδρυτή της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, από κοινού, τη γιορτή των Τριών Ιεραρχών, ως γιορτή της ελληνικής και επτανησιακής παιδείας. Το 1842-43 το πανεπιστήμιο των Αθηνών, μιμούμενο το παράδειγμα του Γκίλφορντ, καθιέρωσε για το ελεύθερο πια ελληνικό κράτος τη γιορτή των Τριών Ιεραρχών ως γιορτή της παιδείας. Από τότε ως σήμερα, οι Τρεις Ιεράρχες θεωρούνται ως προστάτες των γραμμάτων, των μαθητών και των φοιτητών, γι' αυτό και η μέρα εορτής τους έχει καθιερωθεί ως σχολική αργία.

Στη συνέχεια, απαντούν προφορικά στις ερωτήσεις:

α) Σε τι αφιέρωσαν τη ζωή τους οι τρεις ιεράρχες; (Απ: Αφιέρωσαν τη ζωή τους στον Χριστό και τα ελληνικά γράμματα).

β) Πώς βοήθησαν οι τρεις ιεράρχες τους συνανθρώπους τους; (Απ: Ήταν ταπεινοί και ό,τι είχαν το πρόσφερα στους φτωχούς και σε όσους είχαν ανάγκη, έκτισαν νοσοκομεία, ορφανοτροφεία και σχολεία και δίδαξαν τους ανθρώπους ότι ο Χριστός είναι Θεός.)

γ) Ποιοι είναι τελικά οι δύο δρόμοι που οδηγούν τον άνθρωπο στην αγιότητα αφού προσφέρει προς τον συνάνθρωπο του; (Απ: Η αγάπη προς τον Χριστό και η μίμησή του, καθώς και η αγάπη προς τα γράμματα, είναι δρόμοι προσφοράς προς τον συνάνθρωπο και ως εκ τούτου δρόμοι που οδηγούν τον άνθρωπο στην αγιότητα.)

Αφού απαντηθούν συμπερασματικά τονίζουμε πως οι Τρεις Ιεράρχες αγάπησαν πολύ τον Ιησού και τον μιμήθηκαν. Αγάπησαν πολύ και τα γράμματα και εργάστηκαν με απλότητα και γνώμονα την αγάπη

προς τον συνάνθρωπο, ώστε να μεταδώσουν τον λόγο του Χριστού. Γι αυτό και ο άνθρωπος, μέσα από την παιδεία, μπορεί να αντιληφθεί καλύτερα ότι ο μοναδικός δρόμος προς τη σωτηρία του είναι η αγάπη και η μίμηση του Χριστού, καθώς και η αφειδώλευτη(απεριόριστη) αγάπη προς τον συνάνθρωπο.

Μετά τα παιδιά εκτελούν την εργασία 1, σελ 88, όπου και αντιστοιχίζουν τα εικονιζόμενα πρόσωπα των Τριών Ιεραρχών με τα ονόματά τους και αποσπάσματα από τις διδαχές τους.

Συνεχίζουν και με τις εργασίες 2 και 3, συμπληρώνοντας, αρχικά, τα κενά του κειμένου της εργασίας 2 με λέξεις από το κείμενο της ενότητας και στη συνέχεια τις σειρές και στήλες του σταυρόλεξου της εργασίας 3 (βλ. σελ. 88-89).

Εφόσον τελειώσουν, ακούνε το απολυτικό των τριών ιεραρχών από το πιο κάτω αρχείο ήχου. Στην περίπτωση που δεν σας ανοίγει μπορείτε να το βρείτε στον πιο κάτω σύνδεσμο.

Apolytikio_Trion_Ierar
chon.wma

ή [Απολυτικό Τριών Ιεραρχών - 30 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ - YouTube](#)

Τα παιδιά μελετούν το κείμενο «Η γιορτή των Γραμμάτων» σελ 90. *‘Κάποιος μαθητής πρόκειται να συμμετάσχει στην εορτή των Γραμμάτων του σχολείου του απαγγέλλοντας ένα ποίημα για τους Τρεις Ιεράρχες’.*

Αφού διαβάσουν τους λέμε πως οι Τρεις Ιεράρχες συνέβαλαν καθοριστικά στη στήριξη της ελληνικής παιδείας και των γραμμάτων, συνδέοντας την πίστη και τη θεολογία με τον πολιτισμό και την παιδεία στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων. Διακήρυξαν ότι σκοπός της παιδείας είναι, πρωτίστως, η διάπλαση ήθους και η διαμόρφωση ανθρωπίνων χαρακτήρων. Η διδασκαλία τους φωτίζει τους μαθητές και αποτελεί θησαυρό, φάρο και οδηγό στη ζωή τους.

Ακολούθως, ρωτάμε τα παιδιά τους λόγους, για τους οποίους χρειάζεται τα παιδιά να πηγαίνουν στο σχολείο. Καταγράφουν μετέπειτα, δύο από αυτούς τους λόγους στην εργασία 1 στη σελ 91.

Στη συνέχεια τα παιδιά διαβάζουν το ποίημα της Θέτιδος Χορτιάτη στη σελίδα 91, εργασία2, συμπληρώνοντας τα κενά του ποιήματος, για να βρουν τον τίτλο του ποιήματος και να δώσουν λύση στο σχετικό αίνιγμα . (Απ: Το βιβλίο, βιβλίο, βιβλίο)

Τελειώνοντας, στην εργασία 3 στη σελ. 92 τα παιδιά μελετούν το σκίτσο και την λαϊκή παροιμία, ώστε να αντιληφθούν πως η επαφή με τα γράμματα παιδεύει και μορφώνει τον άνθρωπο, ενώ αντίθετα η απομάκρυνση από αυτά τον αφήνει ακαλλιέργητο. Ενδεικτικά μπορούν να γράψουν « ο άνθρωπος επειδή δεν ξέρει γράμματα δεν έχει καταλάβει πως κρατά το βιβλίο ανάποδα».

Παράρτημα

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ

Η Εκκλησία μας γιορτάζει στις 30 Ιανουαρίου τη μνήμη των Τριών Ιεραρχών. Με το όνομα Τρεις Ιεράρχες τιμώνται οι τρεις Πατέρες και Διδάσκαλοι της οικουμένης, Βασίλειος ο Μέγας, Γρηγόριος ο Θεολόγος και Ιωάννης ο Χρυσόστομος. Για τον καθένα η Εκκλησία μας έχει καθιερώσει ορισμένη μέρα για τον εορτασμό της μνήμης του. Εκτός όμως από τη μέρα αυτή, από τον 11ο αιώνα έχει ορισθεί να γιορτάζεται η μνήμη και των τριών Πατέρων στις 30 του Γενάρη.

Αφορμή για τη θέσπιση της γιορτής έδωσε η διαμάχη των μορφωμένων της εποχής σχετικά με το ποιος από τους τρεις ήταν ανώτερος από τους άλλους. Η αντιπαράθεση έφτασε σε τέτοια ένταση, που οι πιστοί ονομάζονταν Βασιλείτες, Γρηγορίτες, Ιωαννίτες και μάχονταν ο ένας ενάντια στον άλλο. Τη λύση έδωσε ο Μητροπολίτης Ευχαΐτων Ιωάννης με την εισαγωγή του κοινού εορτασμού των τριών στα μέσα του 11ου αιώνα.

Από το ακαδημαϊκό έτος 1843-1844 η γιορτή των Τριών Ιεραρχών καθιερώθηκε από τη σύγκλητο του Πανεπιστημίου Αθηνών και ως γιορτή των Ελληνικών Γραμμάτων, λόγω της σύνδεσης που πέτυχαν ανάμεσα στη χριστιανική πίστη και την ελληνική φιλοσοφία.

Μέγας Βασίλειος

Ο Μέγας Βασίλειος γεννήθηκε στην Καισάρεια της Καππαδοκίας. Η μητέρα του, η Εμμέλεια, του έδωσε άριστη χριστιανική ανατροφή. Πατέρας του ήταν ο ονομαστός ρήτορας Βασίλειος. Οι γονείς του, άνθρωποι με πολλή ευσέβεια και πλούτη, φρόντισαν να του δώσουν τις ευκαιρίες για μια μεγάλη μόρφωση την εποχή εκείνη. Στην Καισάρεια έμαθε τα πρώτα του γράμματα, συνέχισε τις σπουδές του στην Κωνσταντινούπολη και στη συνέχεια σπούδασε όλες τις γνωστές τότε επιστήμες στην Αθήνα.

Όταν γύρισε πίσω στην Καισάρεια, άρχισε το επάγγελμα του δικηγόρου. Γρήγορα όμως τα παράτησε κι άρχισε να αναζητεί και να επισκέπτεται διάφορους ασκητές της περιοχής, θέλοντας να γνωρίσει τη μοναχική ζωή. Τόσο πολύ γοητεύτηκε από τον πλούτο της πνευματικής ζωής των μοναχών, που δοκίμασε να ζήσει κι αυτός ως ασκητής για κάποιο χρονικό διάστημα σ' ένα ερημικό μέρος του Πόντου. Μέσα σ' αυτό το ασκητικό περιβάλλον όλη μέρα μελετούσε και προσευχόταν αδιάκοπα.

Όμως οι αιρετικοί, αυτοί που εξηγούν και διδάσκουν λανθασμένα τη χριστιανική αλήθεια, αυξάνονταν, πράγμα που αναγκάζει το Βασίλειο να εγκαταλείψει το ασκητικό του καταφύγιο και να διακονήσει την Εκκλησία στην αρχή ως ιερέας και στη συνέχεια ως επίσκοπος της Καισάρειας. Με τα φλογερά του κηρύγματα καταπολεμούσε τους αιρετικούς κι έδινε θάρρος στους πιστούς.

Ο Βασίλειος διακρίθηκε κυρίως για τη μεγάλη του φιλανθρωπική δράση. Ίδρυσε τη *Βασιλειάδα*, ένα περίφημο φιλανθρωπικό ίδρυμα, για την περίθαλψη των αρρώστων και των φτωχών. Ήταν μια αληθινή πολιτεία με ορφανοτροφείο, γηροκομείο, λεπροκομείο, ξενώνες, νοσοκομεία, φαρμακεία κ.ά.

Το 379 μ.Χ., εξαιτίας της πολύχρονης και πολύμοχθης άσκησης του, κλονίστηκε η κατάσταση της υγείας του και την 1η Ιανουαρίου άφησε την τελευταία του πνοή, παραδίδοντάς μας πλούσιο συγγραφικό έργο. Ανάμεσα στα πολλά συγγράμματά του συγκαταλέγεται και η ακολουθία της θείας Λειτουργίας που τελείται δέκα φορές το χρόνο.

Η Εκκλησία μας γιορτάζει τη μνήμη του την 1η του Γενάρη.

Γρηγόριος ο Θεολόγος

Ο Γρηγόριος γεννήθηκε κοντά στη Ναζιανζό της Καππαδοκίας. Σπούδασε στην Αλεξάνδρεια και στην Αθήνα. Μετά τις σπουδές του παρέμεινε στην Αθήνα, όπου δίδαξε για δέκα χρόνια τη ρητορική. Ύστερα τα παράτησε όλα και πήγε στον Πόντο, για να συναντήσει το φίλο του, το Βασίλειο, στο ασκητήριό του.

Αργότερα, χειροτονήθηκε ιερέας και βοηθούσε τον πατέρα του που ήταν επίσκοπος. Ο Θεός όμως προόριζε γι' αλλού το Γρηγόριο. Την εποχή εκείνη η αίρεση του Αρείου είχε εξαπλωθεί και πολλοί χριστιανοί παρασύρθηκαν από αυτήν. Στην Κωνσταντινούπολη μόνο ένας ναός, ο ναός της Αγίας Αναστασίας, είχε μείνει για τους Ορθοδόξους.

Σε αυτό το ναό ο Γρηγόριος υποστήριξε με τα φλογερά του κηρύγματα πως ο Χριστός δεν είναι κτίσμα του Θεού αλλά ο Υιός και Λόγος του Θεού. Πολλοί ήταν οι οπαδοί του Αρείου που μεταστράφηκαν στην ορθή πίστη εξαιτίας των κηρυγμάτων του.

Για μικρό χρονικό διάστημα υπηρέτησε την Εκκλησία ως Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως και στη συνέχεια παραιτήθηκε κι αποτραβήχτηκε σ' ένα ερημικό μέρος, όπου επιδόθηκε στην προσευχή, τη νηστεία και τη μελέτη. Πολύ σπουδαίο είναι και το πλούσιο συγγραφικό του έργο.

Η Εκκλησία μας γιορτάζει τη μνήμη του στις 25 του Γενάρη.

Ιωάννης ο Χρυσόστομος

Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος γεννήθηκε στην Αντιόχεια της Συρίας. Μητέρα του ήταν η Ανθούσα. Από πολύ νωρίς έχασε το σύζυγό της κι αφοσιώθηκε με τόση φροντίδα στην ανατροφή του Ιωάννη. Σπούδασε ρητορική στη σχολή του περίφημου Λιβάνιου. Φοίτησε σε θεολογική σχολή και μετά έζησε σε διάφορα μοναστήρια. Ακολουθώντας, υπηρέτησε την εκκλησία ως διάκονος και μετά ως ιερέας. Οι ακροατές του έμεναν καταγοητευμένοι από τους ωραίους λόγους του, γι' αυτό έλεγαν ότι από το στόμα του "έρρεε χρυσός" κι έτσι τον ονόμασαν Χρυσόστομο.

Αργότερα έγινε Αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως. Κυβέρνησε την Εκκλησία με πίστη, αγάπη, υπομονή κι αυστηρότητα εκεί που χρειαζόταν. Δε δίστασε να κατηγορήσει την άσωτη και πολυτελή ζωή της αυτοκράτειρας Ευδοξίας. Έτσι, γι' αυτή του την τόλμη εξορίζεται πρώτα στον Πόντο και μετά στην Αρμενία. Όμως το αδύνατο σώμα του δεν άντεξε. Πέθανε στο δρόμο της εξορίας σε ηλικία 62 χρονών στις 14 Σεπτεμβρίου. Πριν πεθάνει ανέφερε τα εξής χαρακτηριστικά λόγια: "Δόξα στο Θεό για όλα".

Ο λαός της Κωνσταντινούπολης ποτέ δεν τον ξέχασε. Μετά από αρκετά χρόνια το λείψανο του μεταφέρθηκε με τιμές στην Κωνσταντινούπολη όπου κι ετάφη. Έγραψε πολλά βιβλία ανάμεσα στα οποία και την ακολουθία της θείας Λειτουργίας που τελείται κάθε Κυριακή στην εκκλησία.

Η Εκκλησία μας τιμά τη μνήμη του στις 13 Νοεμβρίου και στις 27 Ιανουαρίου.